

B. Osobitná časť

K čl. I

K bodu 1

Spresňuje sa definícia pojmu ochrana prírody a krajiny a dopĺňajú sa subjekty, v spolupráci s ktorými sa popri orgánoch verejnej správy ochrana prírody a krajiny realizuje. Súčasne sa ustanovuje, že ochrana prírody a krajiny sa realizuje vo verejnom záujme.

K bodu 2

Pojem lesný pôdny fond sa nahrádza pojmom lesný pozemok používaným v relevantných právnych predpisoch.

K bodu 3

Spresňuje sa definícia osobitne chránených častí prírody a krajiny v súlade s jej použitím v príslušných ustanoveniach zákona.

K bodom 4 a 5

Spresňuje sa pojem stav ochrany druhu, resp. stav ochrany biotopu, keďže tento nezodpovedá obsahu jeho definície v zmysle zákona, resp. smernice o ochrane biotopov.

K bodu 6

Úpravou pojmu domestikované živočíchy sa sleduje možnosť uplatniť si náhradu škody spôsobenú chránenými živočíchmi aj vo vzťahu zraneným alebo usmrteným zvieratám, ktoré možno zaradiť do skupiny bežcov.

K bodu 7

Ide o opravu chyby v definícii pojmu nájomca.

K bodu 8

Na základe poznatkov aplikačnej praxe sa upravuje definícia zelenej infraštruktúry.

K bodu 9

Dopĺňajú sa do zákona definície pojmov prírodné procesy a ochrana prírodných procesov, keďže do zákona sa doplnili nové ustanovenie, ktoré tieto pojmy obsahujú, a ich definovanie je pre náležitú aplikáciu týchto ustanovení nevyhnutné.

K bodom 10 a 11

Návrhom sa spresňuje, že technické zariadenia brániace usmrčovaniu vtáctva na elektrických vedeniach, by mali brániť nielen usmrčovaniu, ale aj zraňovaniu vtáctva, ktoré vo väčšine prípadov vedie k ich úmrtiu.

K bodom 12 až 14

Ide o úpravu v nadväznosti na zmenu definície osobitne chránenej časti prírody a krajiny.

K bodu 15

Ustanovuje sa možnosť, aby orgán ochrany prírody vydal upozornenie vo vzťahu k plánovanej činnosti, ktorou môže dôjsť k poškodeniu alebo zničeniu biotopu aj v rámci správneho konania, ktoré môže predchádzať vydaniu záväzného stanoviska podľa § 9. Súčasne sa dopĺňajú náležitosti tohto upozornenia. Taktiež sa spresňujú náležitosti tohto upozornenia. Súčasne sa vypúšťajú náležitosti súhlasu. Účelom navrhovanej úpravy týkajúcej sa mokradí je zabezpečiť, aby sa v chránených územiach pri činnostiach, ktoré môžu mať významný negatívny vplyv na zabezpečenie cieľov ich ochrany, medzi ktoré patria aj úpravy vodných tokov, odvodňovanie mokradí alebo ťažba riečného materiálu boli brané zreteľ záujmy ochrany prírody a krajiny v dotknutom území, a to aj v súvislosti s činnosťami vykonávanými správcom vodného toku. Z hľadiska dodržiavania medzinárodných dohôd a dohovorov týkajúcich sa ochrany prírody (Dohovor o mokradiach majúcich medzinárodný význam predovšetkým ako biotopy vodného vtáctva, Dohovor o ochrane sťahovavých druhov voľne žijúcich živočíchov, Dohoda o ochrane africko-euroázijských druhov vodného sťahovavého vtáctva), ako aj smernice Rady 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín smernice Európskeho parlamentu (ďalej len „smernica o ochrane biotopov“) a Rady 2009/147/ES z 30. novembra 2009 o ochrane voľne žijúceho vtáctva v platnom znení (ďalej len „smernica o ochrane vtáctva“) je nevyhnutné, aby boli akékoľvek projekty realizované v chránených územiach, osobitne v územiach sústavy Natura 2000 a mokradiach medzinárodného významu, kde predmetom ochrany sú prírodné biotopy a biotopy druhov viazané na vodné prostredie, posúdené z hľadiska ich vplyvu na tieto územia a zabránilo sa takému ich poškodeniu, ktoré by mohlo byť v rozpore s cieľom ochrany týchto území. V zmysle § 29 zákona sa predmetné ustanovenie nebude vzťahovať na činnosti, ktorými sa sleduje odvrátenie bezprostredného ohrozenia života alebo zdravia človeka. Navrhovanou úpravou tiež dochádza k zmene v pôsobnosti, pokiaľ ide o dohodu na zásadách starostlivosti o vodný tok v chránených územiach z okresného úradu na Štátnu ochranu prírody Slovenskej republiky (viď doterajšie ustanovenie § 103 ods. 8 zákona), keďže táto disponuje poznatkami o osobitne chránených častiach prírody a krajiny, ktoré sa môžu v tomto procese uplatniť. Navrhovanou úpravou sa tiež vypúšťa výnimka, podľa ktorej sa súhlas na poškodenie alebo zničenie biotopov európskeho alebo národného významu nevyžaduje pri výruboch drevín, z dôvodu, že v praxi často krát nie je možné určiť, či biotop bol poškodený následkom výrubu alebo inej činnosti, ktorá s výrubom súvisí.

K bodu 16 až 20

Navrhovanou úpravou sa spresňuje forma stanoviska, ktoré orgán ochrany prírody vydáva ako dotknutý orgán v konaniach podľa osobitných predpisov. Platné znenie zákona pod pojmom vyjadrenie rozumie vyjadrenie orgánu ochrany prírody alebo iné stanovisko k činnosti podľa osobitného predpisu. Nakoľko viazanosť vyjadrením orgánu ochrany prírody vyplýva už z existujúceho znenia zákona (§ 103 ods. 6 a 7), pričom samotné osobitné predpisy vo väčšine prípadov používajú termín záväzné vyjadrenie alebo záväzné stanovisko, navrhovaná úprava do veľkej miery reflektuje existujúci stav. Zakotvenie záväznosti stanoviska orgánu ochrany prírody je nevyhnutné okrem iného aj v súvislosti s dodržiavaním záväzkov vyplývajúcich pre Slovenskú republiku z medzinárodných dohôd a dohovorov, resp. z právne záväzných aktov Európskej únie na úseku ochrany prírody, keďže predmetom konaní podľa osobitných predpisov je aj rozhodovanie o súvisiacich právach a povinnostiach týkajúcich sa ochrany

prírody a krajiny. Ďalej sa medzi konania, v ktorých sú orgány ochrany prírody dotknutými orgánmi, zaraďuje konanie o vyhlásení pozemkov za lesné pozemky a konanie o posudzovaní vplyvov na životné prostredie. Vyhlásením pozemkov za lesné pozemky môžu byť dotknuté záujmy ochrany prírody a krajiny, keďže druh pozemku je určujúci pre jeho ďalšie využívanie. Rozhodnutia zo zisťovacieho konania a záverečné stanoviská z konania o posudzovaní vplyvov na životné prostredie sú určujúce pre ďalší povoľovací a schvaľovací proces, v rámci ktorého sú orgány ochrany prírody dotknutými orgánmi. Navrhovaná úprava týkajúca sa schválenia alebo zmeny projektu alebo geologického zámeru geologickej úlohy vychádza z poznatkov aplikačnej praxe. Ak v projekte geologických prác nie je uvedená potreba realizácie geologických diel podľa § 3 písm. a) geologického zákona, ide predovšetkým o výskumné práce neinvazívneho charakteru, kamerálne práce, zber dát, tvorbu a aktualizáciu informačného systému v geológii, tvorbu geologických modelov a tvorbu geologických aplikácií, ku ktorým nie je z hľadiska záujmov ochrany prírody a krajiny nutné žiadať záväzné stanovisko.

K bodom 21 až 24

Doplňajú sa činnosti, vykonávanie ktorých je v území s druhým stupňom ochrany zakázané. Nakoľko popri bicyklovaní je v súčasnosti novým trendom aj využívanie iných nemotorových kolesových vozidiel ako sú kolobežky, trojkolky alebo samovyvažovacie vozidlá (napr. segway) na športové alebo rekreačné účely, existujúci zákaz sa dopĺňa aj o tieto vozidlá. Súčasne sa vypúšťa zákaz stáť s bicyklom. Z dôvodu potreby ochrany lesných biotopov európskeho významu a biotopov národného významu a vylúčenia nežiadúcich praktík pri ich obhospodarovaní v chránených územiach a ich ochranných pásmach sa tiež zakazuje použitie veľkoplošnej formy podrastového spôsobu a holorubného spôsobu hospodárenia v lesoch.

K bodom 25 až 30

Ustanovujú sa činnosti, vykonávanie ktorých podlieha súhlasu orgánu ochrany prírody v druhom stupni ochrany. Vzhľadom na skutočnosť, že vyňatie výsadby energetických porastov na poľnohospodárskej pôde spod súhlasu orgánu ochrany prírody v územiach s druhým až piatym stupňom ochrany nemá opodstatnenie, keďže práve výsadba energetických porastov môže významne negatívne ovplyvniť lokalitu chráneného územia, ako aj na skutočnosť, že energetickými porastmi sú práve dreviny, z ustanovenia sa vypúšťa text týkajúci sa výsadby energetických porastov na poľnohospodárskej pôde. Na základe poznatkov aplikačnej praxe sa povinnosť vyžiadať si súhlas na výstavbu lesnej cesty a zväžnice dopĺňa aj o ich rekonštrukciu, keďže najmä v prípade dlhodobo nevyužívaných ciest táto môže mať častokrát obdobné negatívne dôsledky ako samotná výstavba. Taktiež sa dopĺňa medzi činnosti vyžadujúce si súhlas orgán ochrany prírody aj budovanie protipožiarnych rozčleňovacích pásov, ktoré sa v praxi častokrát budujú s cieľom ich využívania ako lesnej cesty. Do výpočtu chemických látok a hnojív, na ktorých aplikáciu sa vyžaduje súhlas orgánu ochrany prírody, sa dopĺňajú digestáty, ktoré nespádajú do žiadnej z kategórií ustanovených v zákone. Ďalej sa spresňuje znenie ustanovenia týkajúce sa vykonávania výcviku a prípravy ozbrojenými zbormi a ozbrojenými silami, Horskou záchrannou službou, Hasičským a záchranným zborom a inými zložkami integrovaného záchranného systému v nadväznosti na úpravu § 29. Medzi činnosti, na ktoré sa vyžaduje súhlas sa tiež dopĺňa vypaľovanie bylín, stromov alebo krov, keďže ide o aktivitu, ktorá nebola podľa doterajšieho znenia zákona postihnutelná ako priestupok alebo iný správny delikt.

K bodu 31 a 33

Ustanovuje sa výnimka pre vjazd a státie vozidiel patriacich správcom vodných tokov, keďže súčasná výnimka týkajúca sa správcov pozemkov nie je vždy na tieto subjekty aplikovateľná. Súčasne sa vypúšťa možnosť vyhradenia miest všeobecne záväzným právnym predpisom, ktorým sa vyhlasuje chránené územie, keďže ide o duplicitnú úpravu k úprave zákona, ktorá určuje, čo môže takýto predpis ustanovovať (viď § 21 ods. 4 a nasl.).

K bodu 34

Vzhľadom na potrebu regulácie náhodnej ťažby v chránených územiach, ktorej vykonávanie nebolo doposiaľ zásadným spôsobom regulované a mala devastčné účinky na predmet ochrany chránených území vrátane území Natura 2000, v ktorých má Slovenská republika ako členský štát Európskej únie povinnosť zabrániť poškodzovaniu a ničeniu biotopov, pre ktorých ochranu boli tieto územia vymedzené, určuje sa pre orgány ochrany prírody pôsobnosť túto činnosť obmedziť alebo určiť podmienky jej vykonania, ak si to vyžaduje predmet ochrany územia. Vykonanie náhodnej ťažby má preventívny charakter, preto prioritným záujmom ochrany prírody v územiach určených na aktívny manažment je vyregulovanie náhodnej ťažby tak, aby nebol ohrozený predmet ochrany územia a bola zabezpečená primeraná ochrana biotopov mimo území s piatym stupňom ochrany. Ďalej sa dopĺňa ustanovenie, podľa ktorého sa podrobnosti o vydávaní súhlasu na prípravu a výcvik ozbrojenými zbormi, ozbrojenými silami, Horskou záchrannou službou a Hasičským a záchranným zborom upravujú v dohodách o spolupráci medzi Ministerstvom životného prostredia Slovenskej republiky a ostatnými rezortmi.

K bodom 35 až 37

Ustanovujú sa činnosti, vykonávanie ktorých je zakázané v treťom stupni ochrany, z dôvodu potreby ochrany lesných a trávnych biotopov európskeho významu a biotopov národného významu a vylúčenia nežiadúcich praktík pri ich obhospodarovaní v chránených územiach a ich ochranných pásmach. Ďalej sa spresňuje znenie zákazu ustanovujúceho zákaz rozširovania nepôvodných druhov z dôvodu potreby náležitej kontroly tohto zákazu a vyvodzovania zodpovednosti za jeho porušenie. V prípade vysadených nepôvodných druhov lesných porastov prechodné ustanovenie umožňuje ich ďalšie pestovanie podľa programu starostlivosti o lesy.

K bodom 38 a 39

Ustanovujú sa činnosti, vykonávanie ktorých podlieha súhlasu orgánu ochrany prírody v treťom stupni ochrany z dôvodu ochrany druhov živočíchov európskeho a národného významu pred nežiadúcimi rušivými vplyvmi, z dôvodu eliminácie nežiadúceho šírenia nepôvodných druhov rastlín, ako aj z dôvodu narušenia prirodzeného správania chránených živočíchov v dôsledku ľudských aktivít, ktoré napríklad v prípade medveďov môže viesť k ich synantropizácii a následne k ohrozovaniu obyvateľov obcí. Nakoľko stavebná činnosť v územiach s tretím stupňom ochrany by mala byť povolená len vo výnimočných prípadoch pri zohľadnení záujmov ochrany prírody a krajiny, existujúce obmedzenia týkajúce sa umiestňovania stavieb sa namiesto územia so štvrtým stupňom ochrany bude vzťahovať už na územie s tretím stupňom ochrany. Na základe poznatkov aplikačnej praxe sa tiež dopĺňa medzi činnosťami vyžadujúcimi súhlas orgánu ochrany prírody vykonávanie terénnych úprav.

K bodu 40 a 41

Umožňuje sa vyhradiť miesta pre pohyb mimo vyznačeného turistického a náučného chodníka aj pre celé chránené územia, keďže v prípade veľkého počtu území nemusí ísť o aktivitu, ktorá by mohla negatívne ovplyvniť predmet ich ochrany. Ustanovuje sa tiež výnimka pre pohyb správcov vodných tokov, keďže súčasná výnimka týkajúca sa správcov pozemkov nie je vždy na tieto subjekty aplikovateľná.

K bodu 42

Ustanovuje sa výnimka na vykonanie terénnych úprav, ak sú tieto nevyhnutné na zabezpečenie prírode blízkeho hospodárenia v lesoch po dohode s organizáciou ochrany prírody.

K bodu 43

V nadväznosti na predchádzajúcu úpravu náhodnej ťažby sa orgánu ochrany prírody určuje pôsobnosť túto činnosť obmedziť, zakázať alebo určiť podmienky jej vykonania, ak by bola v rozpore s predmetom ochrany dotknutého územia. V osobitných prípadoch, keď náhodnou ťažbou môže vzniknúť holina nad 0,3 ha, sa na vykonanie tejto činnosti bude vyžadovať súhlasné stanovisko organizácie ochrany prírody. Zákaz vykonania náhodnej ťažby sa použije v najnevyhnutnejších prípadoch, kedy hrozí poškodenie alebo zničenie biotopu.

K bodom 44 až 46

Ustanovujú sa činnosti, vykonávanie ktorých vykonávanie je zakázané v štvrtom stupni ochrany z dôvodu potreby ochrany lesných biotopov európskeho významu a biotopov národného významu a vylúčenia nežiadúcich praktík pri ich obhospodarovaní v chránených územiach a ich ochranných pásmach, ako aj z dôvodu ochrany druhov európskeho významu a druhov národného významu pred nežiadúcimi rušivými vplyvmi a z dôvodu eliminácie nežiadúceho šírenia nepôvodných druhov rastlín. Ďalej sa tiež vypúšťa zákaz rozorávania trvalých trávnych porastov vzhľadom na úpravu v § 14 ods. 1 písm. k).

K bodu 47

Medzi činnosti, na vykonanie ktorých sa vyžaduje súhlas orgánu ochrany prírody, sa dopĺňa chytanie, usmrcovanie a lov živočíchov mokradiach. Ďalšia úprava vychádza zo zmien vykonaných v rámci predchádzajúcich novelizačných bodov. Súčasne sa upravuje ustanovenie zákona týkajúce sa vyhradenia miest pre výkon zakázaných činností v štvrtom a piatom stupni ochrany, ktoré pôvodná úprava zákona neobsahovala, a ktorého uplatnenie pre tieto stupne ochrany vo vzťahu k vybraným zakázaným činnostiam nie je dôvodná.

K bodu 48

V nadväznosti na predchádzajúcu úpravu náhodnej ťažby v treťom stupni ochrany sa orgánu ochrany prírody, resp. organizácii ochrany prírody určuje rovnaká pôsobnosť vo vzťahu k vykonávaniu náhodnej ťažby v území so štvrtým stupňom ochrany.

K bodu 49

Spresňuje sa zákaz týkajúci sa poškodzovania pôdneho a vegetačného krytu, ako aj zákaz týkajúci sa činnosti, ktorou môže dôjsť k zásahom do mokradí, resp. koryta vodného toku.

Vzhľadom na to, že uvedený zákaz sa týka najprísnejšie chránených území, je nedôvodné, aby takéto činnosti nepodliehali obmedzeniam aj v prípadoch, ak sú vykonávané osobitným subjektom. V zmysle § 29 zákona sa predmetné ustanovenie nebude vzťahovať na činnosti, ktorými sa sleduje odvrátenie bezprostredného ohrozenia života alebo zdravia človeka, resp. na činnosti, ktoré povolí orgán ochrany prírody na základe výnimky. Taktiež sa pre územia s piatym stupňom ochrany ustanovuje zákaz vypúšťať hospodárske zvieratá a vysádzať rastliny, keďže tieto činnosti nie sú pokryté inými zákazmi a môžu negatívne ovplyvniť tieto územia.

K bodu 50

Ide o úpravu v nadväznosti na úpravu § 20a.

K bodu 51

Spresňuje sa ustanovenie týkajúce sa vymedzenia ochranného pásma chráneného územia, konkrétne ochranného pásma národného parku vzhľadom na jeho osobitosť vo vzťahu k ochranným pásmam iných kategórií chránených území.

K bodu 52

Ide o legislatívno-technickú úpravu v súvislosti s ustanovením § 28b.

K bodu 53

Ide o spresnenie existujúcej úpravy, ktorá ustanovuje, čo je obsahom podrobností o územnej ochrane v rámci všeobecne záväzného právneho predpisu, ktorým sa vyhlasujú jednotlivé chránené územia.

K bodom 54 až 56

Spresňuje sa ustanovenie týkajúce sa minimálnej výmery národných parkov. Ďalej sa špecifikuje cieľ národných parkov v súlade so schválenou stratégiou environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030. V nadväznosti na definovaný cieľ sa vymedzuje spôsob hospodárenia v lesoch národných parkoch.

K bodu 57

Definuje sa nová kategória chráneného územia – prírodný park. Definovanie novej kategórie chráneného územia je potrebné najmä vzhľadom na potrebu vyhlásenia území európskeho významu za chránené územia a absenciu vhodnej kategórie pre veľkoplošne chránené územia.

K bodu 58

V súvislosti so zavedením novej kategórie chráneného územia sa spresňuje v zákone ustanovená výmera chránených areálov.

K bodom 59 až 61

Navrhuje sa presun pôsobnosti na vyhlasovanie maloplošných chránených území z vlády Slovenskej republiky na Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, resp. v prípade chránených areálov a prírodných pamiatok na okresné úrady v sídle kraja. Tieto územia boli v minulosti vyhlasované krajskými úradmi životného prostredia, resp. okresnými úradmi v sídle kraja až do prijatia zákona č. 506/2013 Z. z. V súčasnosti je v štátnom zozname osobitne chránených častí prírody a krajiny evidovaných viac ako 1000 týchto území, z ktorých

mnohé si vyžadujú revíziu hraníc a teda ich prevyhlásenie všeobecne záväzným právnym predpisom. Aktuálne je tiež zabezpečenie povinnosti vyhlásiť územia európskeho významu schválené Európskou komisiou za osobitné chránené územia, čo sa realizuje vyhlásením ich ochrany predovšetkým v kategórii chránený areál. Ide o niekoľko sto území, ktoré je potrebné v krátkom čase vyhlásiť, nakoľko už uplynula lehota zo smernice o ochrane biotopov na ich vyhlásenie za osobitne chránené územia. Ide o územia, ktoré už boli na základe výnosu Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky zaradené do národného zoznamu území európskeho významu s existujúcim stupňom ochrany a nie je dôvod, aby bol ich vyhlasovací proces ukončený na úrovni vlády Slovenskej republiky. V prípade prírodných rezervácií sa navrhuje pôsobnosť ministerstva v medzistupni medzi vládou a okresným úradom v sídle kraja z dôvodu, že ide spravidla o najvýznamnejšie maloplošné územia z hľadiska ochrany prírody s najvyšším stupňom ochrany. Z hľadiska ich početnosti nebudú vyhlasované v takom rozsahu ako v prípade iných kategórií chránených území a väčšina týchto území bola v minulosti vyhlásená z úrovne ústredného orgánu štátnej správy, pričom tieto vyhlasovacie predpisy sú naďalej platné a účinné. Pokiaľ ide o vyhlasovanie chránených stromov, pri týchto osobitne chránených častiach prírody a krajiny vzhľadom na to, že ide o jednotlivé stromy, resp. skupiny stromov, nie je žiaden dôvod, aby boli tieto vyhlasované z úrovne vlády, resp. ústredného orgánu štátnej správy.

K bodom 62 až 67

Na základe poznatkov aplikačnej praxe sa upravujú podmienky ochrany jaskýň a ich ochranných pásiem, ktoré sú potrebné z hľadiska účinnejšej ochrany jaskýň. Navrhované riešenia spresňujú podmienky komplexnej ochrany jaskýň, v rámci ktorej sú podrobnejšie určené činnosti, ktoré je v jaskyniach a ich ochrannom pásme zakázané vykonávať (odseky 4 a 9), a ktoré podliehajú súhlasu orgánu ochrany prírody (odseky 5 a 10). K zákazom uvedeným v pôvodnom znení zákona v odseku 4 pribudol zákaz poškodzovať a ničiť horninové prostredie jaskyne, najmä nežiaducimi zásahmi do skalných stien a stropov jaskýň pri ich sprístupňovaní a speleologickom prieskume, nevhodnými nápismi, ryhovaním a pod. a zákaz meniť zloženie alebo prúdenie jaskynného ovzdušia narušujúce tvorbu a stav sintrovej a najmä ľadovej výplne v jaskyniach, ako aj jaskynnú faunu. V prípade zákazu organizovania telovýchovných alebo športových podujatí v jaskyniach je navrhnuté preradenie organizovania spoločenských podujatí prístupných verejnosti do činností podliehajúcich súhlasu (tieto činnosti sa pri ich správnom usmernení a nastavení podmienok môžu v jaskyniach realizovať bez toho, aby negatívne ovplyvnili jaskynný ekosystém). V prípade činností vyžadujúcich súhlas orgánu ochrany prírody sa v predloženom návrhu dopĺňa umiestnenie technických zariadení potrebných na výskum a prieskum jaskyne, keďže viaceré technické zariadenia treba v mnohých jaskyniach umiestniť pri realizácii výskumu, monitoringu a prieskume jaskýň a ich umiestnenie musí rovnako ako zriadenie výskumnej stacionárnej stanice alebo výskumnej plochy podliehať súhlasu orgánu ochrany prírody. Zo súhlasu pri inštalácii alebo použití zariadenia spôsobujúceho svetelné alebo hlukové efekty sa navrhuje vypustiť ohňostroj, pretože tie by sa v jaskyniach z hľadiska ich ochrany nemali používať vôbec a vzťahuje sa na to zákaz rušenia pokoja a ticha. V rámci spresnenia podmienok komplexnej ochrany jaskýň vo vzťahu k antropogénnym činnostiam v ich ochranných pásmach je v novele zákona navrhnutých taktiež niekoľko zmien. Čiastočná redukcia niektorých zákazov sa týka vykonávania technických geologických prác alebo likvidovania geologických objektov, ktoré sa navrhuje

viazať len na súhlas, a zakladania ohňa v ochrannom pásme jaskyne pri dodržaní protipožiarnych opatrení (tieto činnosti v ochrannom pásme jaskyne nemusia mať negatívny vplyv na jaskynné ekosystémy). Medzi zakázané činnosti v ochrannom pásme jaskyne sa navrhujú doplniť niektoré ďalšie činnosti, ktoré negatívne ovplyvňujú vlastné jaskyne: (1) vykonávanie činností, ktoré menia stav vodných tokov, ponorov alebo jazier (vykonávaním týchto činností v ochranných pásmach dochádza k nežiaducim a nepriaznivým dopadom na hydrologický režim v jaskyniach; (2) umiestniť priemyselné alebo poľnohospodárske skládky, najmä skládky ropných látok a chemikálií alebo chemických alebo organických hnojív (umiestnením takýchto skládok v ochranných pásmach jaskýň sa výrazne zvyšuje ich zraniteľnosť a hrozí ich znečistenie); (3) riziko znečistenia jaskyne platí aj pri vypúšťaní odpadových vôd alebo obsahov žump alebo močkových nádrží alebo koncentrovanom vypúšťaní hnojovice (vypúšťanie kontaminovaných vôd organickým znečistením na území ochranných pásiem je nežiaduce, spôsobuje znečistenie jaskynných vôd, deštrukciu jaskynnej výzdoby a ohrozuje jaskynné biotopy); (4) stavba plynovodov, ropovodov alebo produktovodov nebezpečných látok (každá stavba takéhoto charakteru na území ochranného pásma výrazne zvyšuje riziko znečistenia a poškodenia jaskyne). V prípade činností vyžadujúcich súhlas orgánu ochrany prírody sa v novele zákona vypúšťa súhlas na vykonávanie horolezeckých, skalolezeckých výstupov alebo skialpinizmu, ktoré nemá vplyv na jaskynné ekosystémy. Tieto úpravy sa navrhujú na základe doterajších praktických skúseností s navrhovaním, prerokovávaním a vyhlasovaním ochranných pásiem jaskýň, ako aj skúseností s riešením priestupkov v jaskyniach a praktickej ochrany jaskýň. Taktiež sa upravuje pôsobnosť na vyhlásenie ochranného pásma jaskyne a prírodného vodopádu (namiesto doterajšej pôsobnosti vlády, ktorá vyhlasovala ochranné pásmo, a okresného úradu v sídle kraja, ktorý určoval podrobnosti o podmienkach ochrany ochranného pásma, bude uvedené v pôsobnosti okresného úradu v sídle kraja) a vypúšťa sa ustanovenie týkajúce sa nájmov jaskýň vzhľadom na novú úpravu § 94.

K bodu 68

V nadväznosti na úpravu náhodnej ťažby v území s druhým stupňom ochrany sa orgánu ochrany prírody určuje pôsobnosť na základe posúdenia možných vplyvov ťažby túto činnosť obmedziť, zakázať alebo určiť podmienky jej vykonania, ak by bola v rozpore so záujmami dotknutého chráneného územia

K bodom 69 až 72

V súlade s § 27 ods. 1 sa zjednocuje terminológia pre tieto územia zaradené v národnom zozname území európskeho významu. Vzhľadom na skutočnosť, že územia európskeho významu schvaľuje Európska komisia na základe mapových podkladov, pričom parcelný stav neumožňuje náležitú identifikáciu hraníc, bude národný zoznam území európskeho významu doplnený aj o mapy s vymedzenými hranicami. Tieto budú vedené v listinnej ako aj digitálnej podobe v štátnom zozname osobitne chránených častí prírody a krajiny. Vzhľadom na povinnosti vyplývajúce zo smernice o ochrane biotopov sa dopĺňa šesťročná lehota pre schválenie programov starostlivosti o územia európskeho významu.

K bodu 73

Z dôvodu náležitej transpozície ustanovení čl. 6 ods. 1 a 2 smernice o ochrane biotopov a čl. 4 ods. 4 smernice o ochrane vtáctva sa dopĺňajú ustanovenia týkajúce sa prijatia potrebných ochranných opatrení pre zabezpečenie priaznivého stavu druhov a biotopov európskeho významu, ktoré sú predmetom ochrany v územiach sústavy Natura 2000, ako aj zabezpečenia ich ochrany pred poškodením alebo zničením, resp. vyrušovaním. Ďalej sa v súlade s ustanovením čl. 6 ods. 3 a 4 smernice o ochrane biotopov spresňuje postup zisťovacieho konania, v rámci ktorého sa posudzuje možnosť významného vplyvu plánov alebo projektov na územia sústavy Natura 2000. Súčasne sa vzhľadom na absentujúcu úpravu, ktorá by určovala okruh odborne spôsobilých osôb na vypracovanie primeraného hodnotenia vplyvov návrhov plánov alebo projektov na územia sústavy Natura 2000, ustanovuje, že takéto hodnotenie môžu vypracúvať výlučne akreditované osoby resp. organizácia ochrany prírody a krajiny prostredníctvom týchto osôb. Uvedené sa bude týkať iba plánov alebo projektov, ktoré môžu podľa odborného stanoviska orgánu ochrany prírody mať významný vplyv na územia sústavy Natura 2000. Predmetné ustanovenia sa do zákona dopĺňajú na základe konzultácií s Európskou komisiou, ktorá na základe sťažností adresovaných na Európsku komisiu týkajúcich sa nezabezpečenia ochrany biotopov druhu európskeho významu hlucháňa hôrneho pred ich poškodzovaním, resp. absencie posudzovania programov starostlivosti o lesy z hľadiska ich vplyvov na územia sústavy Natura 2000, konštatovala, že existujúci systém ochrany týchto území je nepostačujúci z hľadiska náležitej transpozície a uplatňovania príslušných právne záväzných aktov Európskej únie a následne voči Slovenskej republike začala konanie vo veci nesprávnej transpozície a uplatňovania ustanovení čl. 6 smernice o ochrane biotopov a čl. 4 smernice o ochrane vtáctva.

K bodu 74

Ustanovujú sa podmienky pre vydanie osvedčení osobám, ktoré budú oprávnené vyhotovovať dokumentáciu k primeranému hodnoteniu vplyvov a návrhu kompenzačných opatrení. Vzhľadom na potrebu komplexnejšej úpravy ochrany území medzinárodného významu sa existujúca úprava obsiahnutá v ustanovení § 17 ods. 1 zákona o ochrane prírody a krajiny dopĺňa o ďalšie ustanovenia, podľa ktorých Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky bude viesť zoznam existujúcich území medzinárodného významu podľa jednotlivých kategórií.

K bodu 75

Na základe poznatkov aplikačnej praxe sa rozširuje možnosť aplikácie výnimiek z územnej ochrany v súčasnosti upravených v zákone aj na národné prírodné pamiatky a prírodné pamiatky, ktorými sú jaskyne a prírodné vodopády a ich ochranné pásma. Vzhľadom na široký rozsah úloh ustanovených v zákone o horskej záchrannej službe, ktoré nepodliehajú režimu územnej ochrany v chránených územiach, sa spresňuje, na ktoré činnosti vykonávané horskou záchrannou službou, sa zákazy nevzťahujú a súhlasy nevyžadujú. Ďalej sa rozširuje zákonná výnimka zo zakázaných činností na prípravu a výcvik vykonávaný ozbrojenými zbormi ozbrojenými silami a zložkami integrovaného záchranného systému vo vojenských obvodoch a územiach potrebných na zabezpečenie úloh obrany štátu alebo slúžiacich na zabezpečenie úloh obrany štátu, ktoré spravuje právnická osoba, ktorej zakladateľom je Ministerstvo obrany Slovenskej republiky. Taktiež sa ustanovujú dôvody, na základe ktorých je možné povoliť výnimku zo zakázaných činností, ktoré v doterajšej úprave zákona absentovali. V prípade

území s piatym stupňom ochrany sú tieto dôvody zúžené tak, aby zohľadňovali ochranu týchto území. Ďalej sa ustanovujú podrobnosti o vymedzení zón národných parkov, pričom sa ustanovuje minimálna výmera pri zónach A a B národného parku. Z hľadiska medzinárodných kritérií ide o územia určené na ochranu veľkoplošných ekologických procesov, resp. územia, ktorých využívanie a vplyvy na ne sú prísne kontrolované a obmedzené na také, ktoré zabezpečujú ochranu hodnôt, pre ktoré je územie vyhlásené. Taktiež podľa zákona o ochrane prírody v prípade národných parkov ide o územia, v ktorých je ochrana prírody nadradená nad ostatné činnosti. Existujúce nastavenie podmienok ochrany týchto území ukázalo, že toto nezabráni nadmernému využívaniu prírodných zdrojov v týchto územiach, ktoré môže viesť k významnému poškodeniu predmetu ich ochrany.

K bodu 76

Zoznam vybraných druhov rastlín a vybraných druhov živočíchov a podrobnosti budú ustanovené vo všeobecne záväznom právnom predpise po prerokovaní s Ministerstvom pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR.

K bodom 77 až 83

Na základe poznatkov z aplikačnej praxe sa spresňujú prípady, kedy sa nevyžaduje súhlas na výrub dreviny, ale postačuje len oznámenie o výrube. Súčasne sa upravuje postup, v rámci ktorého orgány ochrany prírody môžu výrub obmedziť, zakázať alebo určiť podrobnejšie podmienky jeho uskutočnenia, resp. vydať súhlasné stanovisko k takémuto výrubu. Ďalej sa z dôvodu zabezpečenia informovanosti zainteresovanej verejnosti ustanovuje povinnosť zverejnenia oznámenia o výrube na webovej stránke príslušného orgánu ochrany prírody a ustanovuje sa, že obsahové náležitosti oznámenia budú upravené vo vykonávacom predpise.

K bodom 84 a 85

Z dôvodu potreby kontroly využitia finančných prostriedkov plynúcich z náhrad za vyrúbané dreviny, ustanovuje sa pre obce povinnosť viesť príslušnú evidenciu. Súčasne sa rozširujú možnosti použitia finančnej náhrady za vyrúbané dreviny.

K bodom 86 až 91

Ustanovujú sa osobitné podmienky územnej ochrany, ktoré budú platiť v ochrannom pásme chráneného stromu, a ktoré reflektujú účel ochranného pásma, ktorým je ochrana chráneného stromu pred nežiaducimi aktivitami a vplyvmi. Doterajšie stupne ochrany tomuto účelu nezodpovedajú, keďže sú ustanovené predovšetkým pre ochranu veľkoplošných území a teda na jednej strane neposkytujú chránenému stromu náležitú ochranu a na druhej strane obmedzujú vykonávanie aj tých činností, ktoré v rámci ochranného pásma chráneného stromu nie je potrebné obmedzovať z dôvodu, že naň nemajú negatívny vplyv.

K bodom 92 až 96

Na základe poznatkov aplikačnej praxe sa upravuje postup pri vyhlasovaní osobitne chránených častí prírody a krajiny. Súčasne sa vypúšťa výnimka zo zákona, podľa ktorej sa povinnosť vlastníka, správcu a nájomcu pozemku informovať orgán ochrany prírody o plánovaných činnostiach, ktoré môžu byť v rozpore s podmienkami ochrany určenými v zámere, nevzťahovala na vyhlasovanie území sústavy Natura 2000 a zón chránených území. V prípade

území sústavy Natura 2000 je táto výnimka neodôvodnená, keďže práve v prípade týchto území vyplýva zo smernice o ochrane biotopov pre Slovenskú republiku povinnosť zabezpečiť ochranu týchto území ešte pred ich vyhlásením za chránené územia a teda predovšetkým na tieto územia by sa uvedená povinnosť mala vzťahovať. Pokiaľ ide o vyhlasovanie zónovaných chránených území, tieto sú špecifické výlučne tým, že v rámci jedného chráneného územia sa ustanovuje viacero stupňov ochrany, čo samo osebe nedáva žiadny dôvod, aby sa na ne prihliadalo ináč ako na územia, ktoré majú jednotný stupeň ochrany.

K bodu 97

Navrhovanou úpravou sa sleduje v rámci existujúceho štátneho zoznamu osobitne chránených častí prírody a krajiny vytvorenie informačného systému, ktorý poskytne verejnosti, ako aj orgánom štátnej správy základnú informačnú bázu o osobitne chránených častiach prírody a krajiny, a to predovšetkým ich geometrické a polohové určenie, na základe ktorého bude možné jednoznačne identifikovať hranicu chránených území a ich ochranných pásiem. Nakoľko štátny zoznam bude viesť ministerstvom poverená organizácia ochrany prírody, upravuje sa aj postup zápisu osobitne chránených častí prírody a krajiny do štátneho zoznamu, ako aj zápis osobitne chránenej časti prírody a krajiny do katastra nehnuteľností.

K bodom 98 až 106

V rámci úpravy dokumentácie starostlivosti o osobitne chránené časti prírody a krajiny sa vypúšťajú programy starostlivosti o lesy, keďže nejde o dokumentáciu osobitne zameranú na ochranu chránených území alebo chránených druhov. Dokumenty starostlivosti o osobitne chránené časti prírody a krajiny sú dokumentáciou ochrany prírody a krajiny, ktorá priamo súvisí so starostlivosťou o chránené územia vrátane území sústavy Natura 2000, resp. je pre starostlivosť o ne potrebná, čo nie je prípad programov starostlivosti o lesy, ktoré zohľadňujú aj hospodárske využívanie lesov, resp. ich produkčné funkcie. Zaradenie programov starostlivosti o lesy medzi dokumentáciu starostlivosti o osobitne chránené časti prírody a krajiny bolo jedným z dôvodov, pre ktorý tieto dokumenty neboli predmetom posudzovania významnosti ich vplyvov na územia sústavy Natura 2000, čoho dôsledkom bola nesprávna implementácia čl. 6 smernice o ochrane biotopov, na čo bola Slovenská republika upozornená zo strany Európskej komisie. Medzi dokumenty starostlivosti o osobitne chránené časti prírody a krajiny sa ďalej dopĺňajú zásady starostlivosti o biotopy európskeho významu a biotopy druhov európskeho významu, ktoré určujú priority ochrany a rámcové ciele ochrany a odporúčané opatrenia potrebné pre zachovanie alebo obnovu priaznivého stavu druhov európskeho významu a biotopov európskeho významu v územiach európskeho významu. Ide o dokumentáciu, ktorej prijatie vyplýva z čl. 4 a 6 smernice o ochrane biotopov, v zmysle ktorých členské štáty Európskej únie musia mať už v čase schválenia národného zoznamu území európskeho významu mať stanovené priority ochrany a ciele ochrany potrebné pre zachovanie alebo obnovu priaznivého stavu druhov európskeho významu a biotopov európskeho významu. Tieto následne slúžia ako podklad pre vyhlasovanie osobitne chránených území, vypracovanie programov starostlivosti o tieto chránené územia, pre posudzovanie vplyvov plánov alebo projektov na tieto územia, resp. inú činnosť orgánov štátnej správy. Vzhľadom na skutočnosť, že programy starostlivosti o chránené územia nebude možné schváliť pre ich veľkú početnosť v lehote určenej smernicou o biotopoch, je potrebné prijať rámcové opatrenia, z ktorých sa bude vychádzať v súvislosti s manažmentom území európskeho

významu. Ďalej sa vypúšťa ustanovenie, podľa ktorého sa programy starostlivosti o chránené územia schvaľujú na obdobie 30 rokov, keďže toto upravuje nielen pre programy starostlivosti, ale aj iné typy dokumentácie ochrany prírody a krajiny vykonávacia vyhláška k zákonu o ochrane prírody a krajiny a ustanovuje sa lehota, v rámci ktorej okresný úrad v sídle kraja musí zverejniť návrh programu starostlivosti o chránené územie, ktorý mu bol doručený od organizácie ochrany prírody. Taktiež sa spresňujú ustanovenia týkajúce sa obsahu a prerokovania vybranej dokumentácie ochrany prírody a krajiny.

K bodu 107

Ustanovuje sa povinnosť zverejňovať zoznam odborne spôsobilých osôb na webovej stránke Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky.

K bodu 108

Na základe poznatkov aplikačnej praxe sa upravujú ustanovenia týkajúce sa výskumu a prieskumu osobitne chránených častí prírody a krajiny. Predovšetkým sa nanovo upravujú obmedzenia, ktoré v praxi znemožňovali vykonávanie výskumu a prieskumu nielen osobitne chránených častí prírody a krajiny, ale všetkých zložiek a prvkov prírody a krajiny. Taktiež sa vypúšťa ustanovenie, podľa ktorého sa na vykonanie prieskumu a výskumu osobitne chránených častí prírody a krajiny vyžaduje súhlas orgánu ochrany prírody, keďže na vykonanie tejto činnosti sa vzťahujú podmienky územnej a druhovej ochrany a nie je dôvodné vyžadovať pre túto činnosť ďalšie rozhodnutie nad rámec týchto podmienok. Ďalej sa ustanovuje pôsobnosť pre organizáciu ochrany prírody na prijímanie oznámení o začatí výskumu a prieskumu, resp. správ o jeho výsledkoch a lehota na zaslanie takéhoto oznámenia, resp. správ. Súčasne sa ustanovuje, že vzor oznámenia o začatí výskumu a prieskumu ustanoví vykonávací predpis.

K bodom 109 až 112

Vzhľadom na v zákone ustanovenú pôsobnosť Štátnej ochrany prírody Slovenskej republiky sa rozširuje okruh osôb oprávnených vstupovať na pozemky a realizovať zákonom ustanovenú pôsobnosť aj na zamestnancov tejto organizácie a ňou poverené osoby.

K bodu 113

Na základe poznatkov aplikačnej praxe sa spresňuje spôsob určovania výšky nájmu lesných pozemkov, ako aj poľnohospodárskej pôdy a tiež odplaty za zmluvnú starostlivosť.

K bodom 114 a 115

Vzhľadom na skutočnosť, že zákon neupravuje, čo je predmetom zámeny pozemkov, v rámci úvodného ustanovenia sa upravuje, že štát zastúpený správcom majetku štátu zamieňa pozemky vo svojom vlastníctve za pozemky iných vlastníkov, ktoré sa nachádzajú v chránenom území. Ďalej sa špecifikuje, že predmetom zámeny môžu byť aj pozemky nachádzajúce sa v okresoch, v ktorých sa príslušné chránené územie nachádza. Dôvodom je skutočnosť, že najmä v prípade veľkoplošných chránených území, akými sú národné parky je často krát problém nájsť vhodné pozemky v rámci jedného okresu mimo územia národného parku.

K bodom 116

Spresňuje sa odkaz na osobitné predpisy, pokiaľ ide o nájom lesných pozemkov a poľnohospodárskej pôdy a vypúšťajú sa povinné náležitosti nájomnej zmluvy, u ktorých nie je dôvod, aby boli automaticky jej súčasťou.

K bodom 117 až 120

V rámci ustanovení o podmienkach poskytnutia finančnej náhrady sa umožňuje túto náhradu poskytnúť aj pozemkovým spoločenstvám, resp. ich spolupodielnikom bez toho, aby bola z poskytnutej náhrady odpočítavaná výška podielov na spoločnej nehnuteľnosti, s ktorými nakladá Slovenský pozemkový fond. Navrhovaná úprava je odôvodnená skutočnosťou, že podľa zákona o pozemkových spoločenstvách Slovenský pozemkový fond tieto svoje podiely povinne prenajíma pozemkovým spoločenstvám, ktorým z titulu obmedzenia bežného obhospodarovania vzniká finančná ujma, ktorú im nie je možné zo zákona v plnej výške preplatiť. Ďalej sa z dôvodu zjednodušenia procesu uplatňovania nároku na priznanie finančnej náhrady umožňuje, aby orgán pozemkového spoločenstva bol oprávnenou osobou na jej uplatnenie nielen v prípade, ak je pozemok súčasťou spoločnej nehnuteľnosti, ale aj v prípade, ak ide o spoločne obhospodarovanú nehnuteľnosť v zmysle zákona o pozemkových spoločenstvách.

K bodu 121

Upravujú sa podmienky týkajúce sa uplatnenia predkupného práva štátu k pozemkom v územiach s tretím až piatym stupňom ochrany na základe poznatkov aplikačnej praxe. V rámci týchto podmienok sa tiež predlžuje lehota na uplatnenie predkupného práva štátu najmä z dôvodu potreby vypracovania znaleckých posudkov k predloženým ponukám.

K bodom 122 až 125

V nadväznosti na predchádzajúce zmeny a doplnenia v ustanoveniach zákona o ochrane prírody a krajiny, ako aj na pôsobnosť Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky upravenú v zákone o posudzovaní vplyvov na životné prostredie sa upravuje jeho pôsobnosť vo veciach ochrany prírody a krajiny.

K bodom 126 až 128

Upravuje sa pôsobnosť Štátnej ochrany prírody Slovenskej republiky v nadväznosti na navrhované zmeny a doplnenia v ustanoveniach zákona o ochrane prírody a krajiny. Ďalej sa v návrhu zákona pre Štátnu ochranu prírody Slovenskej republiky ustanovuje pôsobnosť na riadenie a koordináciu činnosti členov stráže prírody, ktorú doteraz čiastočne vykonávala ako poverená organizácia a súvisiace činnosti, ako aj na výkon strážnej služby ochrany prírody prostredníctvom profesionálnych strážcov prírody, ktorými sú zamestnanci organizácie ochrany prírody a dobrovoľných členov stráže prírody, ktorými sú fyzické osoby vedené v zozname členov stráže prírody. Taktiež sa z okresných úradov presúva na Štátnu ochranu prírody Slovenskej republiky pôsobnosť týkajúca sa uzatvárania dohôd so správcami vodných tokov o zásadách starostlivosti o vodné toky, a to predovšetkým z dôvodu zefektívnenia tohto procesu, keďže organizácia ochrany prírody disponuje poznatkami o osobitne chránených častiach prírody a krajiny, ktoré sa v ňom môžu uplatniť. V rámci ďalších ustanovení sa tiež ustanovuje pre Štátnu ochranu prírody Slovenskej republiky oprávnenie na zabezpečenie

plašenia, odchyty alebo usmrčovania chránených živočíchov, ktoré svojím správaním bezprostredne ohrozujú zdravie alebo bezpečnosť obyvateľov obcí. Uvedené sa týka predovšetkým medveďa hnedého, ktorý sa v niektorých oblastiach vyskytuje aj v zastavenom území obcí, resp. v jeho blízkosti, pričom v niektorých prípadoch je situáciu riešiť promptne prostredníctvom zásahového tímu, ktorého činnosť zabezpečuje organizácia ochrany prírody. Vzhľadom na existujúce obmedzenia vyplývajúce zo zákona o poľovníctve je súčasne potrebné umožniť činnosť tohto tímu bez toho, aby dochádzalo k porušeniu vybraných ustanovení tohto zákona. Ďalej sa tiež spresňujú činnosti, ktoré je Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky oprávnená vykonávať bez toho, aby bolo nutné na vykonanie týchto činností žiadať o vydanie súhlasu, resp. povolenie výnimky od orgánu ochrany prírody.

K bodu 129

Ide o legislatívno-technickú úpravu.

K bodom 130 až 133

V nadväznosti na predchádzajúce zmeny a doplnenia v ustanoveniach zákona o ochrane prírody a krajiny sa upravuje pôsobnosť okresného úradu v sídle kraja, okresného úradu a obce vo veciach ochrany prírody a krajiny. Vo veciach ochrany drevín dochádza k presunu pôsobnosti z obcí na okresné úrady, pokiaľ ide o vydávanie súhlasov na výrub drevín mimo zastavaného územia obce. Uvedené je odôvodnené poznatkami z aplikačnej praxe, napríklad aj z kontrolných zistení prokuratúry Slovenskej republiky, z ktorých vyplýva, že obce vo všeobecnosti pri vydávaní súhlasov na výrub drevín nedodržiavajú zákonné postupy a vydávajú rozhodnutia v rozpore so zákonom o ochrane prírody a krajiny, ako aj záujmami chránenými týchto zákonov. Uvedené je problémom najmä v územiach mimo zastavaného územia obce, kde dochádza k rozsiahlym výrubom aj v chránených územiach a ich ochranných pásmach, resp. významných krajinných prvkoch bez toho, aby boli brané na zreteľ záujmy ochrany prírody a krajiny. Presunom uvedenej pôsobnosti na okresné úrady zostane naďalej v platnosti ustanovenie zákona o ochrane prírody a krajiny, podľa ktorého príjmy z uloženej finančnej náhrady sú príjmom obce a teda obce zostanú aj naďalej prijímateľom finančných prostriedkov uhradených v súvislosti s výrubom drevín, ktoré môžu použiť na účel starostlivosti o dreviny v ich katastrálnom území. S presunom uvedenej pôsobnosti dochádza k presunu aj súvisiacich kompetencií, ktoré sa týkajú rozhodovania o výruboch z podnetu orgánu ochrany prírody a vydávania záväzného stanoviska k výrubom drevín povoleným podľa osobitných predpisov.

K bodom 134 až 151

Vymedzuje sa pôsobnosť a členenie stráže prírody, ktoré doteraz v zákone absentovalo, pričom do stráže prírody budú začlenené aj príslušní zamestnanci Štátnej ochrany prírody Slovenskej republiky, ktorí budú musieť spĺňať požiadavky na spôsobilosť člena stráže prírody podľa zákona. Tiež sa ustanovuje pre členov stráže prírody povinnosť absolvovať preškolenie. Ďalej sa vzhľadom na úpravu pôsobnosti Štátnej ochrany prírody Slovenskej republiky vo vzťahu k strážu prírody upravujú súvisiace ustanovenia týkajúce sa oprávnení a povinností členov stráže prírody. Tiež sa v tejto súvislosti ustanovuje, že členovia stráže prírody budú do zoznamu zapisovaní na základe návrhu organizácie ochrany prírody. Na základe poznatkov aplikačnej praxe sa tiež rozširujú oprávnenia členov stráže prírody za účelom efektívnej kontroly dodržiavania ustanovení zákona o ochrane prírody a krajiny a jeho vykonávacích predpisov.

K bodom 152 až 159

Vzhľadom k predchádzajúcim k zmenám a doplneniam v zákone sa príslušne upravujú ustanovenia týkajúce sa konania orgánov ochrany prírody. Ďalej sa upravujú lehoty na rozhodovanie orgánov ochrany prírody, ktoré sa zosúladujú s lehotami podľa správneho poriadku, podľa ktorého správne orgány v zložitých prípadoch rozhodujú do 60 dní od začatia konania. Táto lehota podľa správneho poriadku sa týka najmä konaní, v rámci ktorých si správne orgány zaobstarávajú pre rozhodnutie aj iné podklady ako je žiadosť žiadateľa. V tomto smere je potrebné uviesť, že orgány ochrany prírody spravidla rozhodujú na základe odborných stanovísk Štátnej ochrany prírody Slovenskej republiky. Uvedené zmena nebude mať za následok predĺžovanie konania, ale len zosúladuje zákonnú lehotu s existujúcim stavom, keďže orgány ochrany prírody ani v súčasnosti z objektívnych dôvodov nevydávajú rozhodnutia v zákonom stanovenej 30 dňovej lehote, ale musia spravidla žiadať o jej predĺženie. Ďalej sa ustanovuje, že orgán ochrany prírody v rozhodnutí, ktorým sa vydáva súhlas na výkon činnosti alebo ktorým sa povoľuje výnimka zo zákazu činnosti určí podmienky vykonávania činnosti zabezpečujúce záujmy ochrany prírody a krajiny a čas platnosti vydaného súhlasu a povolení výnimky. Ide o náležitosti, ktoré by malo obsahovať každé rozhodnutie orgánu ochrany prírody a tomu zodpovedá aj aktuálna prax. Uvedené sa bude rovnako uplatňovať aj vo vzťahu k vydávaniu záväzných stanovísk. Ďalej sa z dôvodu nadbytočnosti vypúšťa ustanovenie, podľa ktorého mal orgán ochrany prírody možnosť zamietnuť žiadosť, ak neboli splnené zákonom ustanovené podmienky. V takýchto prípadoch by mal orgán ochrany prírody vydať rozhodnutie o nevydaní súhlasu na vykonanie činnosti, resp. nepovolení výnimky. V rámci ustanovení o miestnej príslušnosti sa tiež ustanovuje pôsobnosť vlády na vyhlásenie chráneného územia na území vojenských obvodov.

K bodom 160 a 161

Vypúšťa sa ustanovenie týkajúce sa doručovania písomností vzhľadom na to, že predmetná úprava je už obsiahnutá v správnom poriadku a nie je dôvod na osobitnú úpravu. Na základe poznatkov aplikačnej praxe sa tiež upravuje ustanovenie o doručovaní písomností v konaniach podľa zákona, ak sa doručujú väčšiemu počtu osôb.

K bodom 162 až 164

Vypúšťa sa ustanovenie o fikcii vydaného súhlasu jednak z dôvodu rozporu s čl. 6 smernice o ochrane biotopov, ako aj z dôvodu, že podľa rozsudkov Najvyššieho súdu Slovenskej republiky takúto fikciu nemožno uplatňovať v prípadoch, ak orgán ochrany prírody koná v súlade so zákonom o ochrane prírody a krajiny a správnym poriadkom. Orgán ochrany prírody teda musí vydať rozhodnutie, ktoré musia účastníci konania rešpektovať aj v prípade, že by mala nastať fikcia pozitívneho rozhodnutia. Uplatnenie tohto ustanovenia má teda jedine za následok založenie právnej neistoty do právnych vzťahov a pomerov účastníkov konania.

K bodu 165

Umožňuje sa predĺženie platnosti rozhodnutia aj z podnetu orgánu ochrany prírody a to najviac o päť rokov. Ďalej sa vypúšťa ustanovenie, podľa ktorého účastníci konania musia súhlasiť s predĺžením platnosti rozhodnutia. Nakoľko platnosť rozhodnutia sa vždy predlžuje rozhodnutím vydaným v správnom konaní, nie je dôvod, aby v takomto prípade mali účastníci

oprávnenie defacto rozhodovať o tom, či sa na základe žiadosti žiadateľa platnosť rozhodnutia predĺži alebo nepredĺži.

K bodom 166 až 183

Upravujú sa skutkové podstaty priestupkov a iných správnych deliktov vzhľadom na predchádzajúce zmeny a doplnenia v ustanoveniach zákona o ochrane prírody a krajiny. Na základe poznatkov aplikačnej praxe pri výkone štátneho dozoru sa ďalej dopĺňajú nové chýbajúce skutkové podstaty priestupkov a iných správnych deliktov a nanovo sa určujú skutočnosti, z ktorých sa vychádza pri určení pokuty za iný správny delikt. Taktiež sa upravuje ustanovenie, ktoré zakladá zvýšenú sadzbu pokuty za opakované porušenie povinnosti s tým, že nemusí ísť o porušenie tej istej povinnosti. Ďalej sa upravuje maximálna výška blokovej pokuty za priestupky, ktorá platí už od prijatia zákona o ochrane prírody a krajiny a nezodpovedá už súčasným pomerom.

K bodom 184 a 185

V rámci novej úpravy § 94 sa upravujú podmienky prenechania jaskýň do nájmu. Návrh úpravy spresňuje podmienky a požiadavky, ktoré musia spĺňať záujemcovia o nájom jaskýň. Vzhľadom na potrebu zabezpečenia dostatočnej odbornosti a spôsobilosti pri prevádzkovaní sprístupnených jaskýň sa požaduje minimálne päťročná prax pri prieskume alebo prevádzke danej jaskyne. Požiadavka praxe vyplýva z náročnosti a špecifickosti jaskynného prostredia. Doterajšia prax ukázala, že jaskyne prenechané do nájmu spravovali osoby, ktoré mali dostatočné vedomosti a dlhoročné praktické skúsenosti so speleologickou činnosťou, prevádzkovaním a ochranou jaskýň a súvisiacich povrchových krasových javov, a preto sa pri prevádzkovaní jaskýň prenechaných do nájmu nevyskytol žiadny väčší problém súvisiaci s ich ochranou, skôr naopak ochrana týchto jaskýň bola posilnená častou prítomnosťou ználych a zodpovedných osôb. Návrh novely zákona zakotvuje aj úpravu, ktorá neumožňuje prenechanie do nájmu jaskyne prevádzkovanvej Štátnou ochranou prírody Slovenskej republiky, ktorá ako odborná organizácia ochrany prírody a krajiny má v štatúte zahrnutú aj takúto činnosť. Súčasne sa ustanovuje, že na nájom jaskyne sa nevzťahuje zákon o správe majetku štátu. Dôvodom je osobitná úprava nájmu jaskyne v zákone o ochrane prírody a krajiny, ktorá v súvislosti s nájomom jaskyne nesleduje finančný zisk za užívanie dočasne prebytočného majetku štátu, ale primárne odbornú starostlivosť o jaskyňu vrátane jej sprístupnenia verejnosti.

K bodu 186

Rozširuje sa uplatnenie spoločenskej hodnoty aj na vybrané druhy a rastlín a živočíchov podľa § 37 zákona. Zoznam týchto druhov ustanovuje ministerstvo vo vykonávacom predpise k zákonu.

K bodom 187 a 188

Rozširuje sa možnosť priznania náhrady za škody spôsobené určenými živočíchmi na strážnych a pastierskych psoch, ako aj na rybách. Pri úprave škôd na rybách je dôvodom zmeny nová právna úprava zákona o rybárstve, na základe ktorej už užívateľ rybárskych revírov - Slovenský rybársky zväz nebude vykonávať hospodársky chov rýb, čo bola doteraz podmienka pre priznanie náhrady škody, ale naďalej bude vykonávať chov rýb v rámci chovných rybárskych revírov. Navrhovanou úpravou sa rozšíri možnosť náhrady škôd spôsobených určenými

živočíchmi na všetky chovy rýb vykonávané v rámci chovných rybárskych revírov. Na základe poznatkov aplikačnej praxe sa tiež zužujú prípady, pri ktorých štát nezodpovedá za škodu spôsobenú určeným živočíchom.

K bodu 189

Na základe poznatkov aplikačnej praxe sa navrhuje spresniť podmienky pre náhradu vybraných škôd. Vzhľadom na potrebu podrobnejšej úpravy budú tieto upravené vo vykonávacom predpise.

K bodom 190 až 194

Upravujú sa podmienky pre náhradu škody na rybách na základe poznatkov z aplikačnej praxe. Účelom je spresniť postup pri uplatnení náhrady škody, ako aj podmienky jej náhrady tak, aby zodpovedala spôsobenej škode.

K bodu 195

Ide o úpravu vzhľadom na zmeny v ustanovení § 94 týkajúce sa správy majetku štátu.

K bodom 196 až 198

V nadväznosti na predchádzajúce úpravy sa spresňujú spoločné ustanovenia týkajúce sa vydávania rozhodnutí v konaniach podľa osobitných predpisov, v rámci ktorých orgány ochrany prírody ako dotknuté orgány vydávajú záväzné stanoviská. Vzhľadom na orgány, ktoré v týchto konaniach rozhodujú, sa doteraz používaný pojem orgán štátnej správy nahrádza pojmom orgán verejnej správy.

K bodu 199

Dopĺňa sa prechodné ustanovenie vzhľadom na predchádzajúce zmeny a doplnenia v zákone. V ustanovení sa tiež vymedzuje, v akých prípadoch má nárok na finančnú náhradu za obmedzenie bežného obhospodarovania správca pozemkov vo vlastníctve štátu. Správca takýchto pozemkov si môže uplatniť nárok na finančnú náhradu v lehotách podľa zákona na základe schváleného programu starostlivosti o lesy alebo rozhodnutia orgánu ochrany prírody a krajiny o obmedzení alebo zákaze činnosti. Nárok správcu na náhradu sa týka aj obmedzení bežného obhospodarovania, ktoré vznikli vyhlásením chráneného územia pred 1. januárom 2020 s tým, že nárok na náhradu si môžu uplatniť na základe programu starostlivosti o lesy s platnosťou po tomto dátume.

K bodu 200

Zrušujú sa všeobecne záväzné právne predpisy, ktorými boli vyhlásené chránené územia, ktoré už boli medzitým prevyhlásené novým všeobecne právnym predpisom, resp. u ktorých bol ukončený proces zrušovania v zmysle § 53 zákona o ochrane prírody a krajiny.

K bodu 201

Vzhľadom na skutočnosť, že pojem stav ochrany druhu, resp. biotopu nezodpovedá obsahu jeho definície v zmysle zákona, resp. smernice o ochrane biotopov a významu, vypúšťa sa v rámci tohto pojmu slovo „ochrany“.

K bodu 202

Ide o zjednotenie terminológie v súlade s existujúcou definíciou územia európskeho významu podľa § 27 ods. 1 zákona o ochrane prírody a krajiny.

K bodu 203

Ide o legislatívno-technickú úpravu v nadväznosti na zavedenie legislatívnej skratky.

K čl. II

V rámci novelizačného bodu k zákonu o živnostenskom podnikaní sa ustanovuje, že živnosťou nie je vzdelávacia činnosť a výchovná činnosť vykonávaná podľa zákona č. 543/2002 Z. z. v oblasti ochrany prírody a krajiny. Uvedenou úpravou sa sleduje vymedzenie vybraných odborných činností vykonávaných najmä organizáciou ochrany prírody a krajiny zriadenou Ministerstvom životného prostredia SR v rámci svojej pôsobnosti ustanovenej zákonom v oblasti ochrany prírody a krajiny, ktoré nemajú charakter živností, spod pôsobnosti zákona o živnostenskom podnikaní.

K čl. III

K bodu 1

Ide o legislatívno-technickú opravu textu. Pôvodné ustanovenie § 6 ods. 1 písm. b) bod 4 zákona č. 39/2007 Z. z. neexistuje. Navrhuje sa preto odkaz na § 39a a §39b zákona č. 39/2007 Z. z., ktoré sa týkajú registrácie a schvaľovania prevádzkovateľov, prevádzkarní a závodov pre živočíšne vedľajšie produkty.

K bodu 2

Ide o legislatívno-technickú opravu textu, nakoľko spôsobu vykonávania označenia sa týka odsek 2. Ustanovenie odseku 1 sa týka druhov, ktoré sa povinne nezameniteľne označujú.

K bodu 3

§ 28 ods. 10 rieši oslobodenie držiteľa, ktorý nemá trvalý pobyt na území Slovenskej republiky, od viacerých povinností. Navrhovanou úpravou sa spresňuje oslobodenie povinnosti podľa § 12 iba na ods. 4 písm. b). Aj držiteľ, ktorý nemá trvalý pobyt alebo sídlo na území Slovenskej republiky, musí mať doklady uvedené v §12 ods. 4 písm. a), nakoľko ich vydanie sa vyžaduje podľa osobitného predpisu (nariadenie Rady (ES) č. 338/97). Vzhľadom na túto skutočnosť, môžu byť použité aj na účely § 12 – preukázanie pôvodu. Zároveň sa vypúšťa ustanovenie o oslobodení od povinností uvedených v § 12a. Navrhovaná zmena určuje povinnosť držiteľovi exemplára, ktorý nemá trvalý pobyt na území Slovenskej republiky, aby odovzdal novému držiteľovi exemplára spolu s exemplárom aj písomné vyhlásenie alebo ho s takýmto vyhlásením nadobudol. Potreba tohto ustanovenia vyplynula z aplikačnej praxe - napr. na burzách s exemplármi ohrozených druhov sú predajcami/kupujúcimi exemplárov často občania iných členských štátov EÚ. Cieľom navrhovanej zmeny je umožniť dohľadanie predchádzajúcich držiteľov v EÚ v prípade viacnásobnej zmeny držiteľa exemplára, a tým zvýšenie efektívnosti vymáhania práva.

K čl. IV

Navrhuje sa účinnosť návrhu zákona od 1. januára 2020 z dôvodu dĺžky legislatívneho procesu a potrebnej legisvakačnej lehoty okrem bodov, pri ktorých sa navrhuje predĺžená účinnosť z dôvodu, že predmetná úprava bude uplatniteľná až v neskoršom období.